

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

64. Praxis pro Confessariis circa absolutionem Clericis sodomiticis
impertiendam. Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. res. 68.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

est; unde mihi contraria vera videtur, quam tuentur, & docent Sayr: de censur. lib. 7. c. 12. num. 24. Hobonob. de exam. Eccl. part. 1. tract. 11. cap. 12. g. 26. Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 46. numero 28. qui citat Grassium, Vegam, & Rodriq. Auila de cens. p. 7. disp. 4. dub. 7. concl. 7. Henriquez lib. 1. 4. de cens. num. 1. in gloss. lit. F. Homob. de bonis in exam. Theol. p. 1. tr. 5. c. 8. qu. 15. Floron. de cas. resp. 2. cas. 7. §. 1. num. 8. Bonac. de matrim. q. 4. punct. 11. num. 2. Finell. de cas. ref. cas. 9. num. 6. Azor. p. 3. lib. 3. c. 19. g. 5. Fanard. in direct. p. 2. prac. 6. c. 9. Suar. de cens. disp. 3. 1. sect. 4. num. 22. Filiuc. tom. 1. tract. 17. n. 127. & alij.

3. Probat hęc opinio ex principiis de legibus; nam lex pœnalis, quę non potest executioni demandari, absque hominis actione, etiam si ipso iure, vel ipso facto feratur, vel etiam dicatur nulla, expectata declaratione ante iudicis condemnationem, non obligat. Et ratio est, quia vsu, & consuetudine, quę est optima legum interpres, receptum est, vt nullus se prius re antea obtenta, nisi declaratoria criminis sententia a Iudice feratur. Secundò, si talis lex obligaret ante iudicis sententiam, esset nimis acerba cohereret enim homines ad se prodendum, & ad exequendum in se durissimam pœnam, ad quod nulla lex obligat: leges enim humane faciles, & tolerabiles esse debent. & humane imbecillitati accommodata, Ita Valquez in p. 2. tom. 2. disp. 168. num. 14. Couar. in 4. p. 2. §. 8. n. 3. illat. 3. Becan. in p. 2. tract. 3. c. 2. & Molina de inst. ro. 1. tract. 2. disp. 95. n. 14. post citatos 10. Doctores asserit hanc sententiam esse communem inter Theologos, & Iurisperitos: & etiam pro illa citat 43. Doctores Salas de legibus disp. 15. sect. 2. n. 38. vide etiam Villalob. in sum. tract. 2. diffie. 26. n. 2. Molse. in sum. tom. 1. tract. 9. c. 9. n. 35. Lorca in p. 2. tom. 2. disp. 24. de legibus Lessium lib. 2. c. 29. dub. 3. n. 63. Suarez de legib. lib. 5. c. 5. & seq. Ioan. de la Cruz in direct. cons. p. 1. in princ. dub. 3. de legib.

4. Ex his deducitur resolutio multorum casuum. Et primò habetur intelligentia pœnarum appositarum in Bulla Sixti V. contra Clericos non deferentes habitum, & in Bulla Clem. VIII. contra Religiosos munera largientes: in illas enim nullus incurrit, nisi post iudicis sententiam. Ita Molse. vbi supra. Secundò leges ponentes taxam tritico, & pœnas contrahentibus, non obligant ante iudicis condemnatoriam sententiam: tenentur quidem venditores restituere excessum pretij, non autem ad pœnam, nisi a iudice condemnentur. Ita Villalob. vbi supra. 3. Item tertio Beneficiarius potest beneficium retinere, donec declaratur delictum, propter quod priuatus est ipso facto beneficio nisi forte in legē dicat pœnam in foro conscientie statim subeundam esse Surd. de cas. 247. per tot. & Azor. part. 1. lib. 5. c. 7. g. 6 & alij. Quarto, Rectores Ecclesiarum alienantes bona Ecclesiastica, sine solemnitatibus necessariis, non tenentur abdicare beneficia, per Extravag. ambitiosa, ante iudicis latam sententiam, quia dicta Bulla ita fuit vsu recepta: sic Navar. in man. c. 27. num. 110. & Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. c. 22. num. 20. cum aliis. Quintò, idem dicendum videtur de Religiosis, qui admittunt mulieres intra septa Monasterij ex Motu proprio p. V. Itā Rodriq. in explicat. diste Bulla num. 32. Item sextò, superiorem alicuius Religionis incidentem in aliquem casum absolutionis, seu priuationis ipso facto Prioratus, etiam si palam constet de crimine, dicendum est non incurrere dictam pœnam, donec per superiorem declaratur, & consequenter tuta conscientia in eo manere posse, nec licere subditis illum expellere a Gubernatione. Ita Ioan. Valera in differentis vtriusque fori. ver. pœna. differ. 20. n. 5. Item septimò, hæretici, & alij, quorum bona ipso

iure publicantur, non tenentur ante iudicis sententiam dicta bona restituere fisco. Ita Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. c. 20. num. 7. qui 33. Doctores citat: tenentes hanc sententiam, & nouissimè Sanctarell. tract. de heresi cap. 2. dub. 1. num. 6. Dicendum est igitur, Clericos sodomitas non incurrere in pœnas Bullę Pij V. ante sententiam iudicis declaratoriam.

RESOL. LXIV.

Praxis pro Confessariis circa absolutionem Clericis Sodomiticis impertendam, Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 68.

§. 1. SI Clericus non exerceat sodomiam, est sine dubio absoluedus. Si exerceat, aliqui putant esse absoluedum, dum per Confessarium, vel alium virum secretum procuretur noua promissio beneficij, dignitatis, officij, &c. Sed ego puto, sine vllò metu absolui posse absque noua promissione. Quia, vt diximus, in foro conscientie non obligatur ad ferendam pœnam latam per istam Extravagantem; si non præcedat sententia Iudicis declaratoria. Et cum in prima resol. dixerimus dictam Extravagantem in foro interiori non fuisse vsu receptam; ideo dicendum est absolute, tali Clerico sodomita, si sit contritus, etiam recepto beneficio, officio, & dignitate, absolutionem omnino impertendam esse.

Quę hic est supra Ref. 57.

RESOL. LXV.

Enumerantur aliqui casus, in quibus discutitur, an incidatur, vel non incidatur in sodomiam reseruatam? Ex part. 7. tr. 1. 2. & Misc. 3. Ref. 1. 3. alijs 11.

§. 1. Solent Episcopi sæpius reseruare casum Sodomie: idèd quæro Primò, an fœmina cum fœmina ita congregiend, vt altera earum masculi vicem gerat, & effusio feminis intra vas naturale sequatur, incidat in casum reseruatum Sodomie? Affirmat Lupus de cas. reseru. part. 2. cas. 10. num. 14. & alij, quia talis coitus est innaturalis, & cum persona indebita, videlicet ad non debitum sexum. Mihi verò magis placet opinio negatiua, quia licet actus iste ad Sodomiam reducat eum sit inter personas eiusdem sexus: tamen non est verè, & proprie Sodomia, quia licet non seruetur sexus, seruetur tamen vas, Quod si casus dari posset, vt fœmina alteram fœminam ita supergrediretur, vt vel medio aliquo Instrumento, vel sine Instrumento immitteret semen intra vas præposterum alterius, quod fieri posse asserit ex Auicenna, Antonius Gomez l. 80. Taur. n. 34. tunc dicerem ligari hac reseruatiõne, quia tunc peccaretur contra vas debitum, & contra sexum, quod diximus esse de ratione Sodomie. Et ita nostram sententiam præter alios docet Mazuchellus in de cas. reseru. disp. 2. cap. 22. num. 6.

2. Quæro secundò, an patientes includantur in casu reseruato Sodomie. Affirmatiuè respondent communiter, quia tam patiens quàm agens proprie dicitur committere peccatum Sodomie. Tum quia, licet verbum (committere) proprie designat actionem, non passionem: tamen quia sumus in eodem genere delicti, vnum includitur in alio. Tum quia in correlatiuis dispositum in vno, censetur etiam dispositum in alio.

3. Non deseram tamen adnotare, quòd licet Borodonus in Concil. regul. resol. 38. quæst. 24. num. 44. huic sententię adhareat, tamen Resol. 48. §. 5. n. 2. contrarium putat non esse improbabile, nempe patientem.

Sup. hoc supra in fine Ref. 60. sed lege eam per totam, & in tom. 7. tr. 1. Ref. 115. si gnauer in eius §. vlt. & in tom. 5. tr. 1. ex doctrina Ref. 79 §. vlt. in fine.